

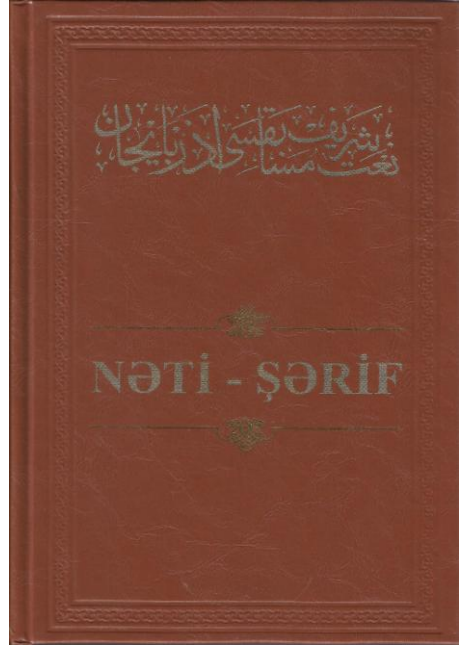
NƏTİ-ŞƏRİF*

Elanur KAZANLAR

Celal Bayar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü,
Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edeb. Bilim Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi

“Nəti-Şərif” adlı bu eser; Türkiye Cumhuriyeti Diyanet İşleri Başkanlığı, Azerbaycan Yazarlar Birliđi, Kafkas Müslümanları İdaresi, Diyalog ve Emekçilik Uğrunda İslam Konferansı Gençler Forumu tarafından Peygamberimizi anlatan şiirler külliyatı olarak Peygamberimiz Hz. Muhammed’in dünyayı şereflendirmesinin 1442. yılı münasebetiyle basılmıştır.

Älemlere rahmet olarak gönderilen Hz. Peygambere duyulan sevgi, Azerbaycan edebiyatının inkişaf tarihinin bütün dönemlerinde önemli bir yer tutmuştur. Katran Tebrizi, Hakani, Nizami, Nesimi, Hatayi, Fuzuli, Saib Tebrizi, Seyyid Azim Şirvani, Nigari ve Nebati Sabir gibi kudretli söz ustaları şiirlerinde İslam peygamberinin insanlık için önemini anlatmışlar, O’nun insanların iki dünya saadetine kavuşması için Allah’tan vahiy yoluyla alıp tebliğ ettiği kalıcı değerleri, poetik sözün gücü ile güzel bir şekilde tasvir etmişlerdir. Bu kudretli şairlere göre Hz. Muhammed hürriyet, merhamet, şefkat, sevgi ve barış elçisidir. O, hayatını insanların cehaletten kurtulmasına, ebedi saadete kavuşmasına adanmıştır. Onun tebliğ ettiği değerler bütün insanlığa aittir. Onun amacı yeryüzünü insanlık için rahmet evine çevirmektir. İslam peygamberi bu sebeplerden ötürü geçmişten bu yana çok sevilmiştir. Gerek Anadolu sahası, gerekse Azerbaycan sahasında pek çok şair O’nu anlatan, O’na sevgisini dile getiren, O’nun ahlakını öven eserler icra etmiştir ve böylece Klasik edebiyatımızda naat yazma geleneği başlamıştır. Naat, Hz. Muhammed’in

* *Nəti-Şərif*, İpəkyolu Nəşriyyatı, Bakü 2013, 519 Sayfa

hayatını anlatmak, fiziki ve ahlaki özelliklerini övmek maksadıyla kaleme alınan genel şiirlerin adıdır. Naatlarda, Hz. Muhammed'in isim ve sıfatlarından, doğumu, çocukluğu, peygamberliği, hicreti, savaşları, ölümü, fiziki ve ruhi özellikleri söz konusu edilmiştir. Klasik şairlerin başlattığı bu gelenek bugün de devam etmektedir.

2013 yılının nisan ayında Türkiye Cumhuriyeti Diyanet İşleri Başkanlığı Bakü Din Hizmetleri Müşavirliği Hz. Muhammed'in doğum günü nedeniyle bir naat yarışması tertip etmiştir. Bu yarışmaya iki yüze yakın şair katılmıştır. Onların içerisinde tecrübeli ve tanınmış şairlerin olmasının yanı sıra öğrenciler de katılmıştır. Bu yarışmanın amacı; Hz. Muhammed'e olan sevgi ve dostluğu güçlendirmek, gaziler ve şehitler diyarı olan Azerbaycan'ın mübarek toprağında peygamber dostlarının ne kadar çok olduğunu göstermek ve özellikle yeni nesil gençlere Peygamberimizi tanıtmak ve O'nun güzel ahlakını öğretmektir.

İçerik bakımından zengin olan eserin dış özellikleri de okuyucunun beğenisini kazanacak niteliktedir. Kahverengi deri bir ciltle kaplanmış olan eserin üzerinde altın yaldızlı "Nəti-Şərif" yazmaktadır ve üst tarafında ise hat sanatıyla süslenmiş Arap harfleri yer almaktadır. Eserin ilmi editörü Dr. Sadık ERASLAN, edebi editörü Hacı SİRACEDDİN, düzenleyen Eldar KERİMOV, neşre hazırlayan Halid SEYFULLAYEV'dur. İpək yolu Nəşriyyatı tarafından Mayıs 2013'de Bakü'de neşredilmiştir. Dili Azeri Türkçesidir. Eser Türkiye Cumhuriyeti Diyanet İşleri Başkanlığı Bakü Din Hizmetleri Müşaviri Dr. Sadık ERASLAN'ın önsözü ile başlar. Sadık ERASLAN burada "naat-ı şerif" in önemini, neden böyle bir yarışma tertip ettiklerini, yarışmaya katılan şiirleri değerlendirirken nasıl titiz davrandıklarını anlatmıştır ve mükafatların en büyüğünün Peygamberimizi en güzel anlatabilen şiirin müellifi seçilmek olduğunu belirtmiştir. Bu durum, hiçbir maddi mükafatla mukayese edilemeyecek kadar önemlidir. Önsözün ardından Akademisyen Vasim MEMMEDELİYEV'in kısa bir yazısına yer verilir. Henüz şiirler bölümüne geçmeden önce "Teşkilat Komitesi Üyeleri" başlığı altında Anar RZAYEV, Fikret KOCAYEV, Sadık ERASLAN, Seyit Ahmet ARSLAN'ın; daha sonrada yarışmaya katılan şiirleri adaletli bir şekilde değerlendirmeye çalışan heyetin üyeleri "Münsifler Heyeti" başlığı altında Vasim MEMMEDELİYEV, Ejder OL, Seyyad ARAN, Teymur KERİMLİ, Anar İSGENDEROV, İlham ABBASOV, Mehmet RIHTIM, Seyit Ahmet ARSLAN, Hacı SİRACEDDİN, Alpay EHMEDOV' un küçük fotoğraflarla birlikte tahsili, görevi, varsa yayımlanan eserleri hakkında kısaca bilgi verilir. Bu üye tanıtımından sonra Azerbaycan edebiyatında ve Azerbaycan şiirinde natın öneminden bahsedilir ve sonrasında da naatlar verilir. İlk olarak Azerbaycan Klasik Edebiyatı'nın önemli isimlerinden Hakani Şirvani, Nizami Gencevi, Nesimi Seyid Yahya Şirvani, Dede Ömer Rövseni, Hetai, Füzuli' ye yer verilir ve şiirlerinin yanında hangi asırlarda yaşadıkları belirtilir. Ardından Modern Azerbaycan Edebiyatı'nın önemli isimleri olan Mirze Elekber Sabir, Mir Hemze Nigari, Hüseyin Cavid,

Bahtiyar Vahabzade, Zelimhan Yagub, Memmed Aslan'ın şiirlerine yer verilir. Son olarak da naat yarışmasına katılan şiirler eklenmiştir. Şiirler arasında ustalıkla yazılmış, değerli olduğu kadar, nispeten daha zayıf şiirler bulunur. Bu şiirler gazel, kaside, serbest nazım gibi farklı nazım şekillerinde kaleme alınmıştır. Bazı şairlerin şiirleri Türkiye Türkçesiyle yazılmıştır. Eserin son sayfalarında ise "içindekiler" bölümü yer almıştır ve burada her şairin şiirinin eserin kaçınıcı sayfasında yer verildiği belirtilmiştir.

Eser Peygamberimizin tüm yönleriyle genç nesillere anlatılması bakımından önemli bir kaynaktır. Düzenlenen bu yarışmayı neşrettiği için İpək yolu Nəşriyyatı'na teşekkür ederiz.